

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cursus Theologicus

Gormaz, Juan Bautista

Augustae Vindelicorum, 1707

Disputatio 17. De Impiorum reprobatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81950)

sed de executiva, sive passiva collatione gloriae, quae, ut constat ex dictis, praesupponit absolutam meritorum praevisionem. Ad confirmationem neg. consequentiam; quia tam Ambrosius, quam D. Paulus sufficienter intelliguntur de praesentia conditionata meritorum, quae praedestinationem praecedat, vel de electione executiva.

966. Obijc. 10. D. Paulus ad Rom. 9. ait: *Cum enim nondum nati fuissent, aut aliquid boni egissent, aut mali (ut secundum electionem propositum Dei maneret) non ex operibus, sed ex vocante dictum est: quia major serviet minori: sicut scriptum est: Jacob dilexi: Esau autem odio habui.* Eodem quippe modo loquitur Paulus de reprobatione Esau, ac de electione Jacob: sed reprobatio Esau non fuit ante merita absolute praevisa; ergo neque electio Jacob ante merita absolute praevisa.

Resp. 1. Concesso testimonio Apostoli, nego ibi loqui de praedestinatione ad gloriam, aut reprobatione ad poenam. Hoc enim testimonium, ut norant interpretes, juxta literalem sensum intelligitur de temporalibus beneficiis, ad quae DEUS merè ex suo beneficio noluit eligere Esau, sed Jacob, in quo, ejusque semine promissiones de terra Canaan impleverunt. Unde Cardinalis Toletus ita exponit hoc Testimonium. *Jacob dilexi; Esau autem odio habui,* non ad solas personas ipsas, sed etiam ad posteritatem earum ea verba referuntur. Ex Esau enim fuit Idumaeorum populus: ex Jacob autem populus Judaeorum: dicitur autem Esau servisse Jacob; quia populus illius fuit subditus populo Judaeorum: terra autem promissionis, quae erat terra Canaan fertilis, & abundans, haereditas erat Abrahæ; non Idumæis, sed Ju-

dæis ex Jacob data est. Idumæis autem, & posteris Esau loca saxosa, & sterilia, ut habetur Malach. 1. Ideo dicitur Deus Esau odio habuisse, Jacob autem dilexisse, & eum illi anteposuisse. Omnia enim, quae Paulus in hac collatione, & comparatione narrat, ad temporalia pertinent, quantum ad literam. Quod si de bonis spiritualibus aliquis Apostolum intelligat, juxta sensum Augustini lib. 6. de Civitat. cap. 25. & communem sententiam sui temporis, non exinde est sermo de praedestinat, & reprobis, sed de gentibus, & Judæis: gentes enim in donis, & beneficiis Dei, & vocatione ad gratiam Judæis praelatae fuerunt; nec proinde promissiones posteris Abrahæ factae fuerunt irritae, cum hæ non filiis Abrahæ carnalibus, sed spiritualibus sint factae. Unde secundum ipsum textum & Isaac praelatus est Ismaeli, & Jacob Esau, licet ambo æquè fuerint filii Abrahæ secundum carnem. Quare sensus Apostoli est, quod absq; meritis recipientium Deus dat gentibus vocationem, & auxilia efficacia ad obtinendam gratiam, relinquens Judæos cum inefficacibus, & incongruis, quae ex abusu ipsorum efficacia non sunt. Cæterum si aliquis permittere vellet, quod Jacob sit typus praedestinati, Esau autem reprob; respondendum est secundò dist. maj. eodem modo juxta id, quod exigit sanctitas Dei in unaquaque linea conc. aliter neg. maj. & concessa minori neg. consequentiam. Quia decretum electivum ante merita absolute praevisa non opponitur sanctitati DEI, bene verò decretum reprobativum ex num.

972.

DISPUTATIO XVII.

DE IMPIORUM REPROBATIONE.

967. Reprobatio alia est positiva, & alia negativa ex num. 904. Reprobatio positiva non stat praecise in tortura, sed in poena; quae significat eam infligi propter delictum. Unde decretum inflictivum poenae propter delicta requiritur ad reprobationem positivam. Quamobrem inter praedestinationem, & reprobationem positivam intercedit hoc grande discrimen, nimirum quod in praedestinatione praeparantur à Deo non solum corona meritorum, sed etiam ipsa merita, quae sunt beneficia Dei, quibus retribuitur corona gloriae. In reprobatione autem sola poena praeparatur à Deo, ut infligenda ratione iniquitatis, quae non praeparatur ab ipso, sed praeceditur. Ea de causa Augustinus cap. 13. de Praedestinatione SS. ait: *Praedestinatio est, quae sine praesentia non potest esse: Potest autem esse sine praedestinatione praesentia. Praedestinatio quippe Deus ea praescivit, quae fuerat*

ipse factururus. Unde dictum est: fecit quae futura sunt: praescire autem potens est, & quae ipse non fecit, sicut quæcumque peccata. Eandem Augustini sententiam docuit D. Thomas in cap. 8. ad Rom. Lect. 6. dicens: *Praesentia importat solam notitiam futurorum: sed praedestinatio importat causalitatem quandam respectu eorum: & ideo Deus habet praesentiam etiam de peccatis: sed praedestinatio est de bonis salutaribus.* Exinde Deus peccatum non praeparat, sed purè permittit; praeparat enim auxilium indifferens per volitionem indifferentem, qua non vult se retrahere à praevisa inefficacia, non quia illam intendat; sed quia, licet intendat ex se actum bonum, ex aliis titulis non tenetur se retrahere à collatione auxilii, per quod homo poterat inefficaciam illam impedire: & ita auxilium confert, ut actus divinus nullam eum peccato habeat connexionem ex n. 901.

R. P. Gormas Theolog. Tom. 1.

D d 2

SE-

SECTIO I.

An Positiva reprobatio sit ante merita absolutè prævisæ?

968. **Supp. 1.** Reprobationem negativam aliam esse puram, aliam esse mixtam. Reprobatio pura negativa stat in decreto affectivo Dei, quo ante absolutam, & conditionatam peccati prævisionem, amaret excludere aliquos à gloria, tanquam ab indebito beneficio. Ex quo sine nullum eis confert auxilium, neque ex ulla sua promissione, aut decreto tenetur illud conferre. Talis verò reprobatio non existit defacto, licet de potentia absoluta posset existere. Et quòd posset existere, patet; quia naturæ humanæ secundum se consideratæ possessio gloriæ supernaturalis est beneficium omnino indebitum: sed ad negandum beneficium omnino indebitum non est necessaria, neque absoluta, neque conditionata prævisio culpæ, quamvis ex titulo dominii necessaria sit prævisio ex num. 642. Etenim Innocenti negatur justè, quòd indebitum ipsi est; ergo non supposita alia in Deo voluntate, est possibilis prædicta reprobatio.

969. Quòd autem talis pura negativa reprobatio defacto non detur, ex eo patet, quòd admisso eo decreto, inevitabiliter homo esset exclusus à gloria. Ergo frustra exhortantur omnes homines, ut honestè reprobationem evitent. Etenim per hujusmodi decretum est æqualiter inevitabilis reprobatio, si bene, si ve malè operentur. Unde dici non posset cum Apostolo 1. Cor. 9. *Castigo corpus meum, & in servitutem redigo, ne forte, cum aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar.* Rursus Deus defacto habet sinceram voluntatem salvandi omnes homines: atqui cum voluntate sincera salvandi omnes homines, quantum est antecedenter ex parte Dei, pugnat antecedens illa voluntas efficaciter excludens aliquos à gloria tanquam à beneficio indebito, quantum est antecedenter ex parte Dei, duplex enim illa efficax voluntas Dei simul habita reddit hunc sensum: *Quantum est ex me, omnes admitto, & simul, quantum est ex me, efficaciter excludo aliquos.* Quæ quidem voluntates inter se pugnant.

970. Reprobatio negativa mixta est illa, quæ non includit decretum, vel auxilium efficax salvationis adhuc extrinsecum: at non excludit decretum indifferens, quòd voluntas pro libito facere posset efficax extrinsecè, tale quidem auxilium confertur ab ea providentia. Cæterum, quia voluntas nequit ea potestate rectè uti, auxilium manet inefficax, & homo reprobus. Quamobrem hujusmodi reprobatio non consistit in eo, quòd Deus conferat vires ad malum, sed in eo, quòd non conferat robustiores ad bonum, & eas, quas per scientiam mediam prævidit fore efficaces, juxta Augu-

stini doctrinam traditam à n. 902. Cæterum in præsentem non est quæstio de ista providentia reprobativa, sed de reprobatione absolutè positiva, includente decretum absolutè efficax, quo creatura rationalis destinatur ad penam æternam. Quærimus enim, an tale decretum possit à Deo concipi ante demerita absolutè prævisæ?

Prima sententia tenet non solum possibile, sed etiam defacto existentem talem reprobationem ante absolutam prævisionem peccati. Ita communiter Thomistæ ex necessaria consequentia sui decreti prædeterminativi; tum etià Granadus, Avendan, ex doctrinæ scientiæ mediæ, ratione cujus prælucentiæ dicunt concipere Deum absq; ulla repugnantia tale decretum. Secunda sententia docet possibile esse, non autem dari de facto eam reprobationem. Ita Ruiz *diss. 16. cap. 6.* Arriaga, & alii. Tertia defendit non esse possibile ab æterno reprobationem positivam, neque ante, neque post absolutam peccati prævisionem, sed solum esse ab æterno quoddam decretum conditionatum infligendi penam æternam, si existat peccatum. Ita Borul *diss. 8. de Volunt. sect. 2.* & alii Recentiores cum ipso. Quarta, sententia docet non repugnare tale decretum reprobativum post absolutam peccati prævisionem: repugnare verò ante absolutam prævisionem peccati. Ita nostri cum Exim. Doctore.

Affero 1. Repugnare reprobatio absolutè positiva, si ve decretum efficax inflictivum penæ propter delicta ante absolutam prævisionem demeritorum. Probat. 1. Tale decretum est impossibile cum summa Dei benignitate; ergo non est possibile. Probat. ant. Sicut efficax intentio præmiandi, quæ antecedit absolutam prævisionem meritorum, includit liberalitatem remuneratoris ut talis: ita efficax intentio puniendi, quæ antecederet absolutam prævisionem peccati, includeret liberalitatem punitoris ut talis: atqui liberalitas punitoris ut talis est crudelitas, & inhumanitas, & servitia opposita summæ Dei benignitati; ergo &c. Conf. ex Augustino *tom. 7. lib. 3. contra Julianum cap. 18.* dicente: *Bonus est Deus, justus est Deus, potest aliquos sine bonis meritis liberare; quia bonus est: non potest quemquam sine malis meritis damnare; quia justus est.* Conf. 2. ex Concilio Valentino citato n. 946. ubi ait: *Eidenter fatemur, prædestinationem electorum ad vitam, & prædestinationem impiorum ad mortem: In electione tamen salvandorum misericordiam DEI præcedere meritis bonum: in damnatione autem periturorum meritum malum præcedere justum DEI iudicium.*

Probat. 2. Deus ageret contra bonitatem suam, si effectivè puniret ante realem existentiam peccati: atque adeò tale decretum omnino repugnat contra divinam bonitatem. Antecedens patet, & consequentia tenet. Quia sicuti se habet anticipatio punitionis respectu

crudelitatis effectivæ; ita respectu crudelitatis affectivæ se habet anticipatio intentionis. Conf. ex D. Thoma 1. *Part. quæst. 19. art. 6. ad 1.* dicente: *Judex justus antecedenter vult omnem hominem vivere: sed consequenter vult homicidam suspendi: similiter DEUS antecedenter vult omnes homines salvari; sed consequenter vult quosdam damnari secundum exigentiam suæ justitiæ.* Ergo ex D. Thoma decretum efficax, quo Deus vult infligere poenam propter delicta, ita consequitur delicta, sicut volitio efficax, quæ judex vult homicidam suspendi, sequitur delictum homicidii. Atqui in judice sequitur ea voluntas absolutam prævisionem homicidii. Ergo similiter in DEO.

974. Probat. 3. Deus habet seriam voluntatem evitandi peccatum, quantum est ex se ex num. 767. Atqui decretum absolutum efficax intendens poenam æternam propter peccatum ante absolutam prævisionem peccati est impossibile cû seria detestatione peccati ex parte Dei: etenim qui seriò, & efficaciter vult aliquem finem, non potest seriò, & efficaciter velle carentiam medii omnino necessarij ad obtinendum finem: atque aded cû peccatum sit medium necessariò ponendum ad obtinendum finem poenæ, non possit Deus efficaciter intendens poenam propter peccatum ante absolutam prævisionem peccati seriò intendere evitacionem peccati; ergo &c. Conf. ex Ribadeneira: Deus sponte sua eliciens illud decretum essentialiter connexum cum peccato ponendo ante absolutam prævisionem peccati determinaret ad existentiam peccati, atque ista tribueretur Deo: etenim Deus nequit permittere evitacionem medij necessariò requisiti ad finem, quem finem non vult omittere; ergo &c.

975. Probat. 4. Ratione desumpta ex Exim. Doctore: Deus ratione suæ sanctitatis nequit spontaneè, & liberè concipere aliquod decretum, cum quo non possit componere sinceram voluntatem, & serium desiderium, quo optet, & velit evitacionem peccati, seu ipsius non existentiam: atqui cum absoluta prædefinitione efficaci poenæ ante absolutam prævisionem peccati nequit componere sinceram voluntatem, & serium desiderium, quo seriò velit evitacionem peccati: ergo nequit spontaneè, & pro mero suo libito concipere prædefinitionem efficacem absolutam poenæ ante absolutam prævisionem peccati. Probat. minor, quia cum absoluta intentione efficaci alicujus finis nequit componi serium decretum; & sincera voluntas non obtinendi eundem finem: atqui desiderium, & voluntas seria evitandi peccatum, necessariò ponendum ad obtinendum finem poenæ intentum ab illo decreto, esset voluntas seria ad obtinendum finem poenæ intentum: ergo nequit componi cum ea efficaci intentione poenæ serium desiderium evitandi peccatum.

976. Confirm. Implicat aliquem spontaneè, &

pro mero suo libito concipere volitiones serias circa duo contradictoria, qualia sunt existere finem, & finem non existere: sed ita se haberet Deus, si efficaciter intenderet poenam ante absolutam prævisionem peccati; ergo &c. Maj. & conf. tenent: min. verò probatur. Peccatû est medium ponendum, (& ne de voce disputemus,) est saltem essentialiter prærequisitum, ut existat finis poenæ efficaciter intentus: atqui voluntas seriò suadens, & desiderium, ne existat, quod est similiter necessarium, & ponendum, & sine cujus positione nequit obtineri finis, est voluntas seriò suadens, & optans, ne existat finis: ergo desiderium serium evitacionis peccati, erit quoque serium desiderium non existentia poenæ. Maj. & consequentia tenent: Min. verò probat. Quia seriò optare, & sincerè velle, ut existat essentialè impedimentum impossibile cum fine est sincerè & seriò optare, ne existat finis: atqui non positio peccati est essentialè impedimentum impossibile cum poena: ergo seriò optare non positionem peccati est seriò optare non existentiam poenæ. Mirum est, in quor, & quantas vias distrahent adversarios hoc argumentum ad quærendam solutionem. Cæterum de his agemus latè in Tractatu de Incarnatione. Est enim eadem difficultas de decreto intentivo Christi, ut Redemptoris reparativi ante absolutam prævisionem peccati; similiter de decreto prædefinitivo poenæ ante absolutam prævisionem culpæ. Hæc pro nunc insinuasse sufficiat: ad stabilendam siquidem conclusionem nostram, satis superque sunt duæ priores probationes ab hac quæstione independentes.

977. Asero 2. Non repugnat ab æterno decretum divinum absolutum destinans ad poenam æternam post absolutam peccati prævisionem. Prob. 1. Tale decretum cû supponat jam peccatû positum pro sua differentia temporis, neq; formaliter, neq; virtualiter est volitio peccati. Sic qui amat scientiam, quam Deus habet de peccato Adami posito, vel Antichristi ponendo, neq; formaliter, neq; virtualiter amat peccatum Adami, aut Antichristi: amaret autem, si ante absolutam prævisionem peccati veller, quod Deus haberet scientiam de peccato ponendo. Ergo licet Deus non possit habere ab æterno decretum efficax destinans ad poenam æternam ante absolutam prævisionem peccati, potest absq; ulla repugnantia elicere tale decretum post absolutam peccati prævisionem. Conf. quia contraria sententia deviat à communi Theologorum sensu, quin appareat ullum grave fundamentum dicendi oppositum. Conf. iterum, quia decretû, quod solum est conditionatè reprobativum, quale est istud admissum ab adversariis: *Qui moritur in peccato, damnabitur*, est commune prædestinatis, & reprobis. Ergo ex parte voluntatis Dei nihil daretur ab æterno circa reprobos, quod commune non est prædestinatis. Sed hoc dici non potest, cû SS. PP. aliter sentiant; ergo &c.

978.

Prob. 2. evertendo fundamentum unicum ad-
versariorum. Si repugnaret tale decretum, ideo
esset, quia iniquè, & injustè conciperetur a
Deo: sed hoc est falsum; ergo &c. Min. Prob.
Licet tale decretum velit ab æterno pœnam
propter culpam in tempore solum existentem,
at solum vult pœnam infligendam in tempore
post culpam, quàm certè per scientiam visionis
intueretur pro sua differentia temporis existen-
tem. Sed ita concipere ab æterno decretum
non est iniquè, & injustè, sed justè, & sanctissi-
mè Deum segerere; ergo &c. Confir. non
potest Deus concipere ullum decretum in tem-
pore, quin illud concipiat ab æterno, ut docent
omnes Theologi; & constat à num. 804. atqui
in tempore habet decretum efficax inflicivum
pœnæ propter peccata: Juxta Illud Math. 25.
*Discedite a me maledicti in ignem æternum, qui
paratus est Diabolo, & Angelis ejus.* Et ex
illo Lucæ 13. *Discedite a me omnes operarii
iniquitatis, ibi erit fletus, & stridor dentium.*
ergo etiam habet ab æterno DEUS tale decre-
tum.

SECTIO II.

Solvuntur opposita.

979.

Objic. 1. Contra 1. D. Thomas 1. part. q. 23.
art. 5. ad 2. ait: *Quare hos elegit in glo-
riam, & illos reprobavit? Non habet rationem,
nisi divinam voluntatem.* Ergo reprobat Deus
ante absolutam prævisionem peccati. Resp.
conc. ant. & neg. consequentiam. Quia D.
Thomas ibi non loquitur de reprobatione
positiva, sed de negativa à nobis explicata, &
cum Augustino admittit num. 970. Quòd au-
tem D. Thomas loquatur de ea reprobatione,
de qua loquitur Augustinus patet ex ipso textu,
quem Angelicus Doct. ita immediatè profequi-
tur. *Unde Augustinus dicit super Joannem,
quare hunc trahat, & illum non trahat, noli velle
judicare, si non vis errare.*

980.

Objic. 2. ex Paulo ad Rom. 9. dicente:
*Deus volens ostendere iram, & notam facere
potentiam suam, sustinuit in multa patientia
vasa iræ apta in interitum.* Ergo antequam præ-
videat absolutè opera reproborum, habet decre-
tum efficax, quo destinat illos in interitum, sive
pœnam æternam. Confir. ex eodem Apосто-
lo ibidem dicente: *Non ex operibus, sed ex vo-
cante dictum est ei, quia major serviet mino-
ri, sicut scriptum est: Jacob dilexi, Esau autem
odio habui.* Atqui ex hoc textu colligitur
electionem prædestinati ad gloriam ut coronam
præcedere absolutam prævisionem meritum.
Ergo pariter colligi debet odium reproborum
exclusivum à gloria in pœnam peccati, sive de-
cretum positivè reprobativum præcedere ab-
solutam prævisionem peccatorum. Resp. conc.
ant. & neg. consequentiam. Quia ex eo testi-
monio non inferitur Deum decernere pœnam
ante demerita absolutè prævisa, sed solum infer-
ri, Deum post absolutè prævisa peccata non

statim punire, sed patienter, ac tolerantè dif-
ferre punitionem ad manifestandum clariss
suam justitiam.

Ad Confir. conc. maj. & neg. min. Quia ex
eotestimonio non inferimus decretum præde-
stinativum præcedere absolutam meritum
prævisionem ex num. 966. sed ex aliis adductis
à num. 445. ut cum Toletò, & aliis expositori-
bus ibi diximus. Quare Malach. 1. dicitur:
*dilexi Jacob, Esau autem odio habui, & posui
montes ejus in solitudinem, & hereditatem ejus in
dracones deserti.* Cæterum quamvis mysticè
repræsentaretur ibi typus prædestinati, & re-
probi, non aliter esset, quàm utriusque lineæ ob-
servata proportione, sanctitati divinæ essen-
tialiter consentanea; divinæ autem sanctitati
non opponitur eligere positivè ad gloriam ante
absolutam prævisionem meritum ex num.
942. neque reprobare negativè ex num. 470.
opponitur autem reprobatio positiva ex num.
972. Unde quamvis ex eo testimonio admitta-
tur electio efficax ad gloriam ante absolutam
prævisionem meritum, nequit admitti desti-
natio efficax ad pœnam ante absolutam demer-
itorum prævisionem. Ratione autem re-
probationis negativæ dictum est illud, *odio
habui.*

Objic. 3. Deus permittit unum peccatum in
pœnam alterius: sed hoc est permittere pecca-
tum ex intentione efficacis pœnæ alterius; ergo
Deus potest efficaciter intendere peccatum ante
absolutam prævisionem peccati. Resp. dist.
maj. Permittere unum peccatum per decretum
intentivum peccati neg. per subtractionem ma-
joris luminis, & virtutis indebitæ, quam
Deus dare non tenetur conc. maj. Et dist. min.
neg. consequentiam. Deus enim non aliter
permittit unum peccatum in pœnam alterius,
nisi quatenus ex occasione culpæ præteritæ sub-
trahit, & negat beneficium indebitum gratiæ
efficacis, quod præstare non tenetur, ut hac ne-
gatione puniat peccatum præteritum. At
numquam Deus intendens efficaciter aliquam
pœnam prærequerentem aliquod peccatum non
positum, movetur ex hac intentione ad permit-
tendum peccatum. Quinimò; ea permissio
semper conjuncta est cum desiderio affectivo
Dei, ne peccatum ponatur. Ex qua præinten-
tione confert vires sufficientes, ut voluntas pro-
libito possit evitare peccatum, quod ex sola
culpa sua non evitar. Unde nunquam refun-
ditur in voluntatem affectivam Dei positio pec-
cati.

Objic. 4. Deus potest negare pro mero suo
beneplacito sine alia causa donum, quod non
debet: atque aded etiam ante omnia peccata
poterat decernere exclusionem à gloria, ut à be-
neficio indebito; ergo etiam poterat decernere
efficaciter pœnam æternam ante demerita abso-
lutè prævisa, Resp. conc. ant. & neg. conse-
quentiam. Quia excludere à gloria præcisè ut
beneficio indebito non requirit peccatum ut
medium necessariò ponendum, sicut illud requi-
rit pœna;

in pœna, quæ est punitio. Unde neque in Deo sapit crudelitatem ea exclusio beneficii indebiti: quam crudelitatem saperet decretum efficacis intentivum pœnæ ante absolutam prævisionem peccati, ut constat à num.

984. **Objic. 5.** Non minus relucet Bonitas in punitioe peccati, quam in remuneratione meritorum: sed hæc sufficiunt ad concipiendam antecedentem electionem; ergo etiam illa ad exclusionem antecedentem in pœnam. **Confir.** 1. Deus potest amare efficaciter pœnam ante absolutam prævisionem peccati; ergo etiam potest intendere efficaciter pœnam. **Confir.** 2. independentem à peccato potest Deus ratione supremi domini æternis cruciatibus addicere innocentes; ergo & amare efficaciter punitioem. **Resp. dist. maj.** non minus, & eodem modo neg. & diverso modo conc. maj. & dist. min. neg. consequentiam. diversitas enim est satis grandis. Namquod Deus intendat efficaciter aut merita, aut gloriam, neque crudelitatem sapit, neque pugnat contra divinam sanctitatem. atque adeo affectus remunerationis efficacis non solum relucere potest in Deo post, sed etiam ante absolutam prævisionem peccati: at verò affectus efficacis puniendi. Utpote secum præferens liberalitatem Punitoris, si esset ante prævisum absolutum peccatū, saperet crudelitatem; & aliunde cum esset virtualis volitio peccati utpote medii essentialiter ponendi à sine præintento, pugnaret cum divina sanctitate. Unde nequit relucere bonitas affectivè efficacis punitiois ante absolutam peccati prævisionem.

Ad 1. **Confir. neg. ant.** ex dictis à num. 974. 985. Quin imò permisso antecedenti juxta illos Auctores, qui secundum Doctrinam scientiæ mediæ docent ex ea voluntate non inferri amorem ullum virtualem peccati, consequentia non tenet. Ratio est, quia pœnitentiæ est pœna sanativa peccati, live beneficium peccatoris pertinens ad benefactoris liberalitatem. Reprobatio autem positiva in pœnam peccati est pœna purè punitiva; ac proinde illius amor ita anticipatus vel constitueret, vel argueret facilitatem punitoris. **Ad 2. Confir. omisso ant. neg. consequentiam.** Nam aliud est torquere, live præcisè dolorem infligere, & aliud est punire, quod insuper addit juridicum testimonium delicti. Unde quamvis omittatur Deum posse hominem non prævisum peccatorem addicere æternis cruciatibus titulo supremi domini (quod mihi impossibile videtur, & cum Dei clementia pugnans) torquere autem in pœnam, live punire innocentem non est minus impossibile, quam fieri judicem injustum, & auctorem falsi criminis, quod est unicum fundamentum Augustini pro nostra sententia citati num. 972.

986. **Objic. 6. contra 2.** Voluntas efficacis infligendi pœnam propter peccatum, & decretum

indifferens collativum auxilii ad evitacionem peccati sunt volitiones oppositæ. Ergo non possunt repetiri in Deo. **Confir. 1.** Voluntas antecedens salvandi omnes homines componeretur cum voluntate antecedente efficaciter negante multis gratiam efficacem ad perseverantiam finalem. Ergo essent voluntates oppositæ. **Confir. 2.** Si Deus haberet ab æterno absolutum decretum pœnæ erga reprobos, consequens est, ut vel non habeat unam voluntatem generalem salvandi omnes homines, vel si habet hanc volitionem, habeat volitiones oppositas; nam volitio generalis salvandi omnes, ita confert auxilium sufficiens ad perseverantiam, ut conferret illud, quamvis esset efficacis: decretum autem absolutum reprobandi, ita confert, ut non conferret, si esset efficacis; ergo admittitur oppositio dandi, & non dandi, si esset efficacis, auxilium.

Resp. neg. ant. Quia voluntas efficaciter reprobativa est subsequens voluntatem antecedentem salvandi omnes homines; voluntas autem efficacis consequens nequitiam opponitur cum indifferente antecedenti, ut cum D. Thoma diximus à num. 973. **Ad 1. Confir. neg. ant.** nam illis etiam, quibus denegat Deus efficacem gratiam, dat sufficientem; & cum ipsa dat oblatam perseverantiam finalem, neque illam excludit Deus, sed homo reddens inefficax auxilium sufficiens acceptum. **Ad 2. Confir. neg. ant.** Illæ enim volitiones nequam sunt oppositæ: cum una sit antecedens, & altera consequens, habeantque fines diversos inter se non oppositos. Ratio est, quia volitio generalis salvandi omnes homines intendit præcisè hypothefim sufficientiæ auxilii: atque adeo præcisè omnino ab efficacis, vel inefficacis: neque ex vi illius determinatur collatio auxilii facienda, vel non facienda sub hypothefi efficacis, aut inefficacis. Hanc indifferentiam determinat ad hypothefim efficacis decretum efficacis dandi perseverantiam finalem superveniens alteri decreto communi erga omnes. In hac autem determinatione indifferentiæ præcedentis; nulla profus est decretorum oppositio; quemadmodum sine oppositione decretum de auxilio sufficienti A dando Petro, superveniens decreto salvandi omnes homines, determinat hujus indifferentiam præcisè ab auxilio A, & B.

Objic. 1. Injustum est ferre absolutam sententiam damnationis, antequam existat Peccatum; sed illud decretum absolutum est absoluta sententia damnationis, antequam in tempore existat peccatum: ergo est injustum, & Deo repugnans. **Confir. 1.** Deus etiam post absolutam prævisionem peccati non potest anticipare pœnam ante existentiam peccati in suo tempore exercitam: ergo neque poterit justè anticipare absolutam sententiam. **Confir. 2.** Injustum est aliquem damnare, antequam sit pœnâ dignus; sed antequam existat peccatum

In suo tempore, homo non est poenā dignus, sed erit: ergo injustum est illum damnare absolute decreto ab aeterno existente. Resp. dist. maj. Absolutam sententiam executioni mandandam, antequam existat peccatum conc. post exercitiam peccati existentiam, jam absolute praevisam pro sua differentia temporis nego maj. & dist. min. neg. consequentiam. Ratio est: quia ex eo, quod peccatum ita sit absolute praevisum ab aeterno pro differentia temporis extirurum, Deus in tempore efficaciter destinavit illum hominem ad aeternam poenam per tale peccatum finale; atque adeo cum non possit habere in tempore decretum, quod non habuerit ab aeterno, ut constat ex num. 803. ea de causa absque ulla repugnantia elicit ab aeterno tale decretum. Exinde nulla tener paritas ab hominibus ad Deum, cum homines non habeant infallibilem scientiam de peccato ante absolutam existentiam peccati, & aliunde concipere possint tempore sequenti decretum, quod modo non concipiunt.

989. Ad 1. Confir. conc. antec. & nego conf. Nam anticipatio poenae esset iudicium, & testimonium iudicum peccati commissi, antequam esset commissum; quae quidem repugnantia non adest, quando infligitur poena post peccatum commissum. Quin imò anticipatio poenae absque dubio afferret homini magnum damnum, & nocumentum; atque adeo injuste fieret ante existentiam delicti; at verò sententia absoluta damnationis, non aliter exequenda, nisi post existentiam delicti, nequaquam afferret damnum illud, & nocumentum. Quare non esset injusta, cum procederet ex certa notitia peccati futuri: & ex alio capite nequeat Deus in tempore concipere suum decretum. Ad 2. Confir. dist. maj. Injustum est aliquem damnare, antequam sit dignus, & antequam certo praevideatur absolute dignus, conc. Post certam praevisionem, quod erit absolute dignus; subdistinguo; per sententiam exequendam antequam sit dignus conc. ex excessu min. neg. consequentiam, ut constat ex dictis. Sic omnes Theologi, uno dempto adversario, docent Petrum in tempore peccantem, dignum esse, ut ab aeterno odio absolute Deus illum prosequatur, non quidem pro tempore gratiae ante peccatum, sed pro instanti peccati, ut constat à num. 972.

SECTIO III.

An Aliqui Parvuli absque ulla Providentia sint Reprobi?

990. Suppono 1. de fide esse, Deum habere voluntatem generalem, qua vult omnium salutem. Sic 1. ad Timotheum 2. de Deo dicitur: *Omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire.* Quomodo autem intelligenda sit haec divina voluntas, cum plures parvuli absque rationis usu, & inter Barbaros degen-

tes, ubi non est copia baptizantis, est tota praesens difficultas; quamnam enim Providentiam habeat Deus erga illos? circa numerum autem eorum, qui praedestinantur, ac reprobantur, non est modica controversia apud Theologos; apud quos, ut certum supponitur, ex collectione omnium hominum plures esse reprobos, quam praedestinos; hoc enim significant clara scripturae testimonia, praesertim illud Matthaei 1. *Intrate per angustam portam: quia lata porta, & spatiosa via est, quae ducit ad perditionem, & multi sunt, qui intrant per eam. Quam angusta porta, & arcta via est, quae ducit ad vitam: pauci sunt, qui inveniunt eam.* Et ratione suaderetur, quia tam ante, quam post promulgationem Evangelij plures moriuntur in infidelitate, quam inter fideles: ergo ex collectione omnium hominum plures sunt reprobi, quam praedestinati.

Suppono 2. ex omnibus existentibus intra Ecclesiam tam adultis, quam parvulis, plures esse praedestinos, quam reprobos: Ratio est, quia ex defunctorum libris facto fidelissimo computo, ferè tot inveniuntur, qui moriuntur post baptismum ante usum rationis, quam post usum rationis. Quin imò inter haereticos multi ex parvulis moriuntur baptizati: ergo major erit numerus salvandorum ex his, qui sunt intra Ecclesiam. Ex adultis verò fidelibus plures esse reprobos, quam praedestinos, probabilius apparet, ut late defendit Ruitius pluribus scripturae, & Patrum testimoniis. Praesertim ex illo Matthaei 20. *Multi enim sunt vocati, pauci vero electi.* Quod intelligitur ad litteram de adultis fidelibus vocatis ad Ecclesiam: Quam expositionem habent apud eundem Ruit Chrysostomus Epistola 4. ad Populum Antiochia; Hieronymus, & alij Patres; ratio etiam suffragatur, quia plures sanè fideles adulti, qui vitam degunt in statu peccati mortalis & nimis ad saecularia divertuntur, aeternae salutis, vel oblitii, vel remissae memores, qui licet confiteantur, statim relabuntur, ut quotidiana experientia testatur: atqui commune est apud Patres, quod, qui malè vivunt, malè moriuntur; & certe periculosa est confessio in ultimo vitae agone facta; ubi homo doloribus, & timoribus agitur, vix est sui compos; Plures enim Sanctissimi Viri testati sunt se in eo articulo positos vix advertisse ad dolorem eliciendum, viaticum sumendum: ergo &c. Addit Ruitius ex fidelibus adultis plures feminas salvas, quam viros. Ratio est, quia feminæ rarius peccant, quam viri, earumque peccata non sunt adeo atrocias, magisque sunt ex fragilitate, quam ex malicia commissa; cum quia sunt timidiores, & facile ad lacrymas, & poenitentiam convertuntur; qua de causa vocat Augustinus & cum ipso Ecclesia, *devotum feminum seculum;* vivunt enim domi reconditæ, & multa videntur pericula peccandi; non intersunt emptio venditioni, bello, rixis, aut negotiis, non duello, non naufragiis, non latrociniis; pluraque

que pia opera communiter exercent, quam vi-
vi; ergo &c. His præmissis

992. Quæritur in præfenti: utrum circa omnes
tam prædestinatos, quam reprobos, tam adul-
ros, quam parvulos exerceat DEUS pro-
videntiam, qua salutem ipsorum procuret,
eamque providenter intendat? Prima sen-
tentia docet voluntatem divisam, qua Deus
vult omnes homines salvos fieri, non esse
voluntatem beneplaciti, sed puram volun-
tatem signi, atque adeo non esse in DEO
formaliter, sed solum improprie, seu meta-
phoricè. Ita Basilii Legionensis, Estius,
Alensis, Bagnez, Navarrus, & alii. Sec-
unda sententia tenet, talem esse volunta-
tem formaliter in DEO: ita plures Tho-
mistæ, quò sequitur Gonet. disp. 4. artic. 3.
§. 1. & omnes nostri Doctores, ex quibus Ar-
riaga disp. 25. sect. 3. num. 37. contrariam
sententiam vocat improbabilem. Cæterum
in modo defendendi est magnum dissidium in-
ter Auctores hujus sententiæ: aliqui enim do-
cent per talem voluntatem formalem anteceden-
ter Deum non præparare omnibus auxilia
sufficientia ad salutem: ea quippe ajunt so-
lum præparavit in statu innocentia, non au-
tem in statu naturæ lapsæ, in qua plures pri-
vantur hujusmodi auxiliis in pœnam origina-
lis. Ita Janfenius de Gratia Salvatoris lib. 9. &
10. ubi negat universaliter omnibus in statu na-
turæ lapsæ, sive fidelibus, sive infidelibus
gratiam sufficientem. Alii verò volunt fide-
les obstinatos, & induratos in peccatis care-
re auxiliis sufficientibus, & destitutos esse om-
ni gratia. Ita Abulensis, Rossensis, Drie-
dus, & alii, quos citat Lanardi quæst. 4.
artic. 4. num. 3.

993. Alii verò docent DEUM per volunta-
tem antecedentem præparare omnibus auxilia
sufficientia ad salutem etiam in statu naturæ
lapsæ. Ita ferè omnes Theologi, licet plu-
res non se satis explicent: nam multi Tho-
mistæ cum Gonet disp. 4. artic. 5. aliique se-
quentes doctrinam Ægydii cum Lanardi cita-
to solum dicunt DEUM præparare auxilia
sufficientia, neque explicant, an DEUS ea
pro omnibus actualiter conferat: imò ab hoc
ex industria præscindunt, an sicut medicus,
qui aperit apothecam omne remediorum ge-
nus pro infirmitatibus continentem, dicitur
velle, quantum est ex se, sanare omnes, li-
cèt talia remedia omnibus non applicet, qui-
nimò fortè aliqua ex illis per accidens alicui,
vel aliquibus non sint applicabilia; ita etiam
DEUS ex voluntate illa generali, & anteceden-
te, qua vult omnes homines salvos fieri,
pro omnibus præparet aliqua remedia,
seu auxilia ad salutem sufficientia, quamvis
per talem voluntatem illa omnibus non con-
ferat, nec applicet; imò interdum aliqua ex
illis non sint proximè applicabilia, ut con-
tingit in parvulis in utero materno morien-

tibus, quibus baprismus, quamvis pro illis præ-
paratus sit à Christo, & institutus, ac non est
proximè applicabilis, quia in tali statu non
possunt subijci operationibus ministrorum Ec-
clesiæ, ut docent Theologi cum Magistro in
secundum distinctione 3. & Thomistæ cum
D. Thoma quæst. 68. artic. 11.

Exinde infert Lanardi Auctores Catholici
994. supra citatos pro prima sententia non ne-
gare auxilia præparata à CHRISTO pro
omnibus, sed solum collata, ac proinde so-
lum manere controversiam contra Janfenium,
ea auxilia in statu naturæ lapsæ negantis
præparata à DEO pro omnibus, & in e-
undem sensum controversiam agitat Gonet
suprà citatus: cæterum hic sensus con-
troversia potius videtur esse ad negandum,
quam ad asserendum DEUM sincerè vel-
le salutem omnibus; etenim si salus obtri-
neri non potest, quin conferantur auxilia,
quibus homines possint obtinere salutem,
quomodo DEUS potest sincerè velle salu-
tem, si nolit actu ea auxilia conferre: ne-
que exemplum oppositum venit ad rem.
Nam licèt medicus haberet præparata plu-
ra medicamenta, quibus, si conferrentur,
possent homines obtinere sanitatem, si ta-
men ille noller pro omnibus conferre, ne-
quaquam posset omnium salutem sincerè
desiderare, si enim matri gravidæ noller
conferre medicamenta, ne filius in ute-
ro moreretur, quomodo sincerè haberet pa-
rata medicamenta pro filio? Quinimò re-
spectu auxiliorum potior est difficultas; nam
homines possent pro libito suo illa medica-
menta emere, & obtinere: at nos nullatenus
possumus pro libito nostro sufficientiam
consequi, cum sufficientia nostra à DEO
sit, ut ait Apostolus, constituta per ipsa auxi-
lia sufficientia. Quapropter

995. Assero 1. DEUS voluntate anteceden-
te non quidem puri signi, sed beneplaciti
vult omnes homines salvos fieri. Probat
primò ex Paulo citato numer. 990. Illa
equidem generalis DEI voluntas, quam
Apostolus prædicat, se extendit ad eos,
pro quibus mortuus est: sic enim ibi habet
1. ad Timotheum 2. *Omnes homines vult
salvos fieri, & ad agnitionem veritatis ve-
nire: Unus enim DEUS; unus & me-
diator DEI, & hominum homo Christus
JESUS, qui dedit redemptionem semetipsum
pro omnibus.* Quod etiam habetur 1. Joh. 2.
*Ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non
pro nostris tantum, sed pro totius mundi:*
sed illa voluntas, qua mortuus est, non solum
fuit signi, sed beneplaciti, non solum fuit pro
generibus singulorum, quoad sufficientiam, ut in-
tendebat Janfenius, sed pro singulis generum,
ut clarè loquuntur Scripturæ; ergo &c. Ubi
notandum est, aliud esse dare auxilia omni-

bus, aliud pro omnibus; DEUS enim, licet non det auxilia infantibus rationis usu carentibus; ea tamen confert aut parentibus, aut illis, sub quorum potestate sunt, ut illis bene utendo infantes possint sive in via, sive in patria ad agnitionem veritatis venire ex n. 67.

996. Probat. 2. Conclusio, & confirmatur eadem ratio: sensus scripturæ accipiendus est à Theologis eo modo, quo ab Ecclesia, à Patribus, & à Pontificibus accipitur: atqui eaq; scripturæ testimonia ita accipiuntur, ut DEUS habeat voluntatem beneplaciti, qua vult omnes homines salvos fieri; ergo &c.

Probat. minor ex Augustino in supplemento contra Julianum Lib. 1. cap. 64. dicente: *conclusio hæc Apostoli invicta est: mortuus est porro CHRISTUS, ut evacuaret eum, qui potestatem habebat mortis, id est, Diabolum.* Et Lib. 1. cap. 8. de parvulis ita differente: *Nunquid homines non sunt, ut non pertineant ad id, quod dictum est omnes homines? Quod etiam habet Sanctus Prosper D. Augustini discipulus libr. 2. de Vocatione cap. 23. dicens: Non irreligiosè arbitror credi, quòd isti paucorum dierum homines ad illam pertineant gratiæ partem, quæ semper diversis est impensa nationibus, qua utique si bene uterentur eorum parentes, etiam ipsi per eosdem juvarentur.* Voluntas enim, qua gratia confertur adultis, non solum pro ipsis, sed etiam pro parvulis non est mera voluntas signi, sed etiam beneplaciti, non est solam extensa ad genera singulorum, sed etiam ad singulos homines: atqui talis est voluntas illa generalis DEI, quæ in Scriptura proponitur, & à SS. PP. explicatur, ut ex testimoniis adductis constat; ergo &c.

997. Confirm. primò ex Ambrosio sermone in Psal. 118. *Mysticus sol ille iustitiæ omnibus ortus est, omnibus venit, omnibus passus, & omnibus resurrexit;* & Sanctus Leo Papa sermone 110. de Passione: *Pro omnibus impiis mortuo Domino, & Judas in eo potuisset consequi remedium, si non festinasset ad laqueum:* Atqui si CHRISTUS solum conferret auxilia pro generibus singulorum, & non pro singulis generum; malè inferretur, Judam etiam potuisse salvari ex eo præcisè, quòd CHRISTUS mortuus fuerit pro omnibus; ergo &c.

Confirmat. 2. Licet Augustinus, Gregorius, Thomas, alique Patres aliquando doceant CHRISTUM mortuum esse pro generibus singulorum, non pro singulis generum, ut eos quoad efficaciam, salvaret, docent tamen mortuum ita esse pro omnibus, ut eis applicaret sua merita quoad sufficientiam; ac proinde mortem CHRIS-

TI ad singulos omnium generum se extendisse, ut ex testimoniis adductis constat. Sic Augustinus de Peccatorum merito, & remissione cap. 18. de Parvulis ait: *Sine ista ergo regeneratione salvos in æternum posse parvulos fieri, quis audeat affirmare, tanquam non pro iis mortuus sit CHRISTUS.* Etenim CHRISTUS pro impiis mortuus est. Et in Psalmum 86. Ita de Juda ait: *Nec agnovit pretium, quo ipse à Domino redemptus erat; ergo &c.*

Confirmatur 3. Non minùs se extendit quoad sufficientiam mors CHRISTI ad omnes, quàm creatio quoad efficaciam: sed nullus est creatus, ad quem efficacia omnipotentia non sit extensa; ergo &c. Minor, & conseq. tenent, & major patet, quia sicut vi creationis creaturæ producuntur, ita vi mortis CHRISTI creaturæ quoad sufficientiam regenerantur, ut habetur 1. Petr. 1. *Qui secundum misericordiam suam magnam regeneravit nos in spem vitam per Resurrectionem JESU CHRISTI ex mortuis; ergo &c.*

Probat. 3. Deus sincerissimè vult omnium salutem, & quòd oremus pro omnibus: sed non ita velle posset, si non mortuus esset, & quoad sufficientiam conferret auxilia pro omnibus; ergo &c. Consequentia tenet, & major patet ex Augustino de Spiritu, & littera cap. 33. & ad articulos falsò impositos, inter quos octavus erat: quòd Deus nolit omnes salvari; cui ita responderet, *sincerissimè credendum est, atque profitendum Deum velle, ut homines salvi fiant: siquidem Apostolus, cujus ista sententia est, sollicitè præcipit, ut Deo pro omnibus hominibus supplicetur.* Minor verò probatur. Nullus potest velle sincerè finem, quando non vult conferre media necessaria à solo ipso pendencia ad consecutionem finis: sed auxilia sunt media necessaria à solo DEO pendencia ad consecutionem æternæ salutis; ergo non posset Deus sincerè velle omnium hominum salutem, si nollet auxilia sufficientia conferre pro omnibus. Confirmatur ex Prospero de Vocatione gentium cap. 25. dicente: *sive igitur novissima contemplerur secula, seu prima, seu media, rationabiliter, & pie creditur, omnes homines salvos fieri Deum velle, semperque voluisse: & hoc non aliunde monstratur, quam de his beneficiis, ad qua providentia Dei, quam universis generationibus communiter, atq; indifferenter impendit &c.* tum etiam ex Augustino de Peccatorum merito, & remissione, cap. 17. dicente: *Gratia Dei est, que hominum adjuvat voluntates, qua ut non adjuventur in ipsis itidem causa est, non in Deo; ergo &c.*

Assero 2. Si Deus non dispensaret pro omnibus auxilia sufficientia ad salutem, adeòq; pro parvulis, non veller serio omnium salutem.

Conclusio est contra doctrinam, quam inter dicendum spargit Gonerus disput. 4. de Voluntate art. 5. §. 2. & 3. Probatur primò. DEUS non vult serió salutem illorum, qui ita privantur gloriâ, ut solum per DEUM ster, ne illi gloriâ consequantur: atqui si non conferret auxilia sufficientia pro omnibus, aliqui ita salutem non obtinerent, ut per solum Deum staret, ne salutem consequerentur; ergo &c. Probat. min. conferre, vel non conferre auxilia solum se habet ex parte DEI; gratia enim auxilians non est hominis volentis, vel currentis, sed miserentis est Dei; ergo illi, quibus non darentur ea auxilia, non possent obtinere salutem: atqui quâsido ex parte Dei stat, ne aliqui possint obtinere salutem, intelligibile est, quòd DEUS serió optet eorum salutem; ergo &c. Confirm. 1. Eatenus Deus vult serió salutem omnium, quatenus serió vult potentiam ad salutem omnium; si enim DEUS veller, quòd homo esset ligatus, & non haberet potentiam ad deambulationem, non posset serió desiderare deambulationem; ergo &c. Confirmat. 2. DEUS adhuc in statu naturæ lapsæ desiderat serió omnium salutem: cum in hunc finem mortuus sit, ut constat ex testimoniis scripturæ, & Patrum adductis: ergo adhuc in statu naturæ lapsæ confert auxilia sufficientia pro omnibus.

1000. Probat. 2. Deus modò in statu naturæ lapsæ ita se exercet erga creaturas ex desiderio salutis earum, & efficacia mortis Christi, ut non solum sit paratus, sed etiam præster actualem influxum, ut possint salutem obrinere, ergo si DEUS nullum omnino præstaret influxum, non posset serió omnium salutem desiderare: antecedens, quod olim à pluribus negabatur, modò jam est omnino certum post Alexandrum VIII. inter triginta unam propositiones damnantem quintam, quæ sic habebat: *Pagani, Judei, Heretici, alique huius generis nullum accipiunt à JESU Christo influxum: adeoque hinc recte inferes in illis esse voluntatem nudam, & inermem sine omni gratia sufficienti;* ergo &c. Confirmat. 1. ex Concilio Senonensi 14. (aliàs Parisiensi) sub Clemente VII. Can. 15. dicente: *Neque tamen tanta gratie necessitas libero præjudicat arbitrio, cum illa semper sit in promptu, nec momentum quidem præereat, in quo DEUS non stet ad ostium, & pulset, cui si quis aperuerit januam, intrabit ad illum, & cenabit cum illo: nec denique tale sit huiusmodi trahentis Dei auxilium, cui resisti non possit;* ergo DEUS semper paratus est, & habet in promptu auxilia sufficientia, quæ confert creaturæ volenti operari, quantum potest, ita ut volenti facere quantum est ex se DEUS non deneger gratiam, ut possit salutariter operari, ac proinde confert sæpè sæpius actu auxilia sufficientia. Confirm. 2. ex Augustino citato num. 996. & Prospero R. P. *German. Theolog. Tom. 4.*

eodem num. & num. & num. 998. id clarè contestantibus; ergo &c.

1001. Respondebis Deum velle serió salutem aliquorum, quin auxilia sufficientia pro eis unquam conferat, quatenus concursu causarum secundarum, quibus DEUS non vult violentiam inferre, impeditur, ne ulla auxilia pro eis actu conferantur, quæ ipse DEUS parata habebat: contra tamen primò, quia responsio manifestè militat contra Alexandrum VIII. Senonensè, Augustinum, & Prosperum num. superiori adductos, citatosque: etenim Alexander VIII. non solum definit, quòd Deus habeat parata auxilia, sed etiam quòd influat in Paganos, Judæos, Hæreticos, & alios; ita ut non habeant voluntates inermes, sed instructas influxu per Christum dato: Senonensè non solum ait, quòd DEUS omnibus momentis sit paratus, sed etiam addit, quod pulset: pulsare autem est auxilia conferre: Augustinus docet voluntatem divinam ad parvulos extendi, cum homines sint, atque adeò pro ipsis Deus etiam influat, ita ut si bene uterentur eorum parentes, ut exponit Prosperus Augustini discipulus, per eos parvuli juvarentur. Quæ omnia valde conformia sunt Tridentino causam adventus Christi explicanti fess. 6. cap. 2. per hæc verba: *ut & Judæos, qui sub lege erant, redimeret, & gentes, quæ non sectabantur justitiam, justitiam apprehenderent, atque omnes adoptionem filiorum reciperent;* quo fieret, ut omnes vel in via, vel in patria ad agnitionem veritatis venirent, id est, nonnulli, scilicet adulti, in via, & parvuli saltem in patria, quæ quidem est intentio illius generalis voluntatis divinæ antecedentis; ergo &c.

1002. Confirm. 2. Ille concursus causarum secundarum, quæ impediunt, ne ea auxilia, quæ aliàs parata erant pro omnibus, omnibus conferantur, vel est inductus à solo DEO, vel pendens ab aliqua causa secunda, quæ potuit illum evitare: si primum; ergo Deus ex suametipsa determinatione poluit aliquid impossibile cum salute; ac proinde non vult omnes homines salvos fieri contra scripturam citatam num. 995. Neque unquam influat in eos homines, aut Judæos, aut Paganos, aut id genus alios contra Alexandrum VIII. citatum num. superiori; neque unquam pulsat ad eorum corda, neque dat juvamen contra Senonensè, & Prosperum ibidem citatos. Si secundum; ergo auxilia sufficientia, quibus potuit evitari à causa secunda ille concursus impediens collationem auxiliorum aliis, aut remedium Baptismi, vel Martyrii, jam fuerunt auxilia sufficientia collata pro illis, atque adeò cum hoc salutem requiratur, ut DEUS eorum salutem serió velit, requiretur etiam, quòd dispenset auxilia pro omnibus, ut serió velit omnium salutem.

1003. Probat. 3. Nequit Deus ex suametipsa determinatione desiderans serio omnium salutem, ponere aliquid impossibile cum sufficientia, qua singuli possint obtinere salutem; sed nolitio conferendi auxilia sufficientia pro omnibus, esset aliquid metaphysicè impossibile cum sufficientia, quòd singuli possent obtinere salutem; ergo &c. Confirm. ad hominem: Deus per vos paratus est ad actu conferenda auxilia pro omnibus, quando inferenda non esset violentia causis naturalibus: atqui per vos Deus nunquam potest inferre violentiam causis naturalibus, utpotè magis exigentibus Deo obedire, quàm propriæ inclinationi: ita ut si ignis priveretur calore, vel aqua frigiditate, ratione Dei volentis, nequaquam violentiam pariantur, & sic de reliquis; ergo quotiescunque potest Deus se ita gerere, debet conferre auxilia pro omnibus: sed Deus semper potest ita se gerere, volendo pro libito suo ordinate istam causam secundam ad hunc effectum præ illo; ergo &c.

1004. Probat. 4. Ex D. Thoma comparante voluntatem antecedentem, quâ DEUS vult omnes homines salvos fieri, voluntati mercatoris, qui imminente tempestate, vult salvas merces; atqui mercator non potest dici habere seriam, & veram voluntatem salvandi merces, si ex suametipsa determinatione ponat aliquid impossibile cum potentia ad salvandas merces: ergo juxta divum Thomam nequit DEUS habere veram, & sinceram voluntatem salvandi aliquos, si ex suametipsa determinatione impediat potentiam, ut ii salventur: atqui si DEUS ex suametipsa determinatione poneret aliquid impossibile cum auxiliis sufficientibus ab ipso solo pendentibus, poneret aliquid impossibile cum potentia ad salutem eorum; ergo &c. Confirmat. Ut Deus velit serio hominum salutem, non solum debet velle naturam rationalem ut sic, sed etiam salutem cujuscunque individui; natura enim ut sic non salvatur, sed natura particularis individui; atqui si non velit conferre auxilia pro omnibus, non vellet salutem uniuscujusque individui; ergo &c.

1005. Responder Gonertus, quòd, quando divus Thomas docet voluntatem antecedentem esse illam, qua DEUS respicit naturam humanam secundum rationem generalem naturæ, non intendit respicere illam ut sic, & ut præcisam ab omnibus singularibus, prout olim concipiebatur à Platone; quia natura humana sub tali statu, & præcisione nullum actum divinæ voluntatis terminare potest; unde voluntas divina antecedens dicitur respicere naturam humanam secundum se, & secundum rationem generalem naturæ, quatenus respicit omnes homines in individuo, & in particulari, ut conveniunt, & communicant in eadem natura ad salutem condita, & ad finem supernaturalem eleva-

ta; ideòque cum talis elevatio sine auxiliis sufficientibus subsistere nequeat per voluntatem antecedentem, Deus præparat omnibus hominibus auxilia ad salutem sufficientia.

Contra primò. Natura secundum rationem generalem naturæ non est unica, & indivisibilis res, quæ identificatur cum singulis individuis; aliter admitteret adversarius in creatis plurima Augustissimæ Trinitatis mysteria, quod absurdissimum foret; natura enim ut sic objectivè sumpta stat in aggregato naturarum, in quo quævis natura particularis ibi contenta prædicari potest de suo particulari individuo: ergo si DEUS non confert auxilia pro omnibus naturis in eo aggregato contentis, non confert auxilia pro omnibus hominibus. Contra secundo. Deus ut adversarii etiam farentur, utpotè impotens cognoscere confusè, nequit formare universale, atq; adeò nequit cognoscere naturam, ut universaliter unam per præcisionem; ergo quando Deus cognoscit naturam secundum rationem generalem naturæ, cognoscit aggregatum omnium naturarum; ac proinde si non confert auxilia pro omnibus, neque pro natura secundum rationem generalem naturæ. Contra tertio. Ut Deus conferat auxilia pro aliqua natura, debet illa conferri modo, quo natura possit operari; atqui natura secundum rationem generalem naturæ nequit operari, solumque potest operari ut particularis natura suis viribus instructa: etenim, quòd natura Petri sit instructa auxiliis sufficientibus, satis non est, ut Petrus peccet, aut mereatur; atque adeò ut operetur secundum rationem naturæ; ergo &c. Contra quarto. Quia ista adversarii responsio quantum attinet ad generalem naturam potius apparet Platónica, quàm Catholica, ut expendenti constabit; ergo &c. Ex dictis

Fit primò contra Jansenium, DEUM in statu naturæ lapsæ non solum velle omnes homines salvos fieri; sumpro ly omnes pro generibus singulorum, sed etiam pro singulis generum. Ratio est, quia quantum est ex divina providentia, singuli generum salvari possunt, quamvis actu nõ salventur; ergo quamvis non conferat Deus auxilia efficacia pro singulis generum, confert tamen auxilia sufficientia; quando enim aliqui SS. Patres dicunt de omni genere hominum intelligi divinam voluntatem providentem, non loquuntur de sola providentia sufficientiæ: sic loquitur Augustinus in Enchyridio cap. 103. & Gregorius Magnus in 1. Regum lib. 1. dicens: Omnes quippe homines vult salvos fieri; quia de omni genere hominum elegit, quos ad gaudium æternæ salutis trahit; quibus in verbis satis ostenditur sermonem esse de Providentia efficaciæ, non autem puræ sufficientiæ. Fit 2. contra Lanardi voluntatem Dei antecedentem non semper esse efficacem; Ratio est, quia voluntas antecedens est composibilis cum utroque

que Libertatis extremo; adeoque non solum cum consensu, sed etiam cum dissensu; ergo &c.

1009. **Fig. 3.** cum eximio Doctore Libro 4. cap. 4. pluribusque Scotistis, voluntatem Dei antecedentem salvandi omnes homines esse subjectivè absolutam, quatenus actu, & per statum existit in Deo, quamvis terminativè sit quasi conditionata, quatenus independenter à consensu, vel dissensu, quem prævia illa voluntate potest creatura elicere, non subsequetur decretum efficax cum alterutro extremo connexum; bene verò si consensus ponatur. Cæterum quia decretum divinum antecedens applicativum omnipotentia indifferenter, & collativum indifferenter auxilii, non ita respicit creaturæ consensum, aut dissensum, ut solum sit voluntas concurrenti, postquam prodixerit creaturam, sed concurrenti simul aut permissivè, aut intentivè ad quemcumque actum, quem determinaverit creatura; ea de causa non dicitur decretum abstractivè conditionatum, sed solum quasi conditionatum: etenim quando mercator conditionatè vult dare centum, si veniat navis, prior debet esse accessus navis, quam datio centum. Quod saltem requiritur, ut illa voluntas sit propriè conditionata, & per appositam conditionem compleatur in esse absolutè.

1009. Voluntas autem quasi conditionata non prærequirit positionem conditionis, ut operetur: sic Petrus existens in loco A vult se movere ad locum B, ut ibi sit proximè potens ad effectum, ad quem non erat proximè potens in loco A; virtus autem Petri constituta in loco B proximè potens per illam voluntatem, qua se movet, non requirit, quòd ponatur effectus in loco B, ut ipsa concurrat, quinimò ipsa debet concurrere, ut ponatur liberè effectus; atque adeò voluntas illa non dicitur conditionata, sed quasi conditionata; cum autem decretum Dei, quo constituit creaturam ad utrumque potentem per applicationem omnipotentia, quæ cum creatura debet concurrere, non requirat ad concurrentium, quòd creatura prius operetur, sed quòd operetur, si voluerit simul cum ipsa, ea de causa non est absolutè conditionata, sed quasi conditionata, qua Deus confert auxilia pro omnib⁹, non solum respiciens statum innocentia, sed etiam naturæ lapsæ. Patres enim, & Concilia, tum etiam Alexander VIII. quando dicunt Deum pro omnibus auxilia conferre, paratum esse pulsare, & influere, clarè loquuntur de statu naturæ lapsæ; ea siquidem auxilia conferuntur ex meritis mortis Christi; merita autem mortis Christi planè respiciebant naturam lapsam, quam Dominus sua morte redemit.

1010. **Fig. 4.** Contra Lanardi, aliosque modernos illius vestigiis inhaerentes, voluntatem DEI universalem non stare in decreto prævio efficaci inspirante; mirum quidem est, quòd, & quanta auctor iste novissimè doceat; docet enim decretum prævium efficax inspirans non posse componi cum prædeterminatione, neque cum

scientia media; non quidem cum prædeterminatione, quia per tale decretum Deus non cernit dare nobis appendicem prædeterminationis, ut efficaciter operemur, sed per ipsum decretum immediatè infundit nobis gratiam actualem, quæ est amor Dei super omnia, quem vocat inspiratum, & ab ipso decretum efficax vocatur inspirans; talis autem actus inspiratus five per decretum illud efficax nobis à DEO infusus vocatur ab hoc auctore actus nobis meritorius, & dilectio Dei super omnia, à qua reliqui boni actus informantur; unde videtur manifestè nocere ad eliciendam illam dilectionem Dei super omnia non esse voluntatem præventam cum principiis ad utrumque proximè indifferentibus: quapropter impugnatur facilè, 1. Quia ut voluntas sit libera, debet esse ad utrumque proximè indifferens, five cum exclusionem ejuscumque principii five intrinseci, five extrinseci inevitabilis à voluntate, & connexi cum alterutro libertatis extremo, ut constat à num. 864. atqui tale decretum efficax inspirans incompossibile esset cum tali voluntatis constitutione: ergo &c.

1011. Impugnatur 2. Voluntas non potest merè passivè se habere in actu meritorio: atqui si actus inspiratus infunderetur à Deo per tale decretum efficax inspirans, voluntas merè passivè se haberet; ergo &c. Impugnatur 3. quia actus, qui potest poni, vel omitti pro libito voluntatis, non potest esse actus secundus libertatis, atque adeò neque nobis liber, & meritorius: atqui ille actus inspirans non posset poni, vel omitti pro libito voluntatis, sed pro libito Dei efficaciter inspirantis, vel non inspirantis: ergo &c. Impugnatur 4. quia in actu inspirato admittit adversarius duas formalitates virtualiter intrinsecè distinctas, nimirum formalitatem vitalitatis, seu actionis, secundum quam producitur à creatura simul, & Deo, & formalitatem qualitatis, secundum quam producitur à solo Deo, atque adeò teneretur admittere inter illas virtualitates distinctionem virtuales in tertio, & mysterium Augustissimæ Trinitatis, ut constat à num. 130. sed hoc planè repugnat in creatis, quin imò, & si per impossibile non repugnaret cum limitatione perfectionis creatæ, repugnet planè cum libertate; nam posita virtualitate qualitatis, quæ realiter identificatur cum virtualitate actionis vitalis, repugnat essentialiter, ne ponatur actio vitalis; sed virtualitas qualitatis per se producitur à solo Deo: ergo à solo Deo impeditur, ne voluntas possit omittere virtualitatem actionis vitalis. Quamobrem doctrina hujus auctoris impugnari facilè potest omnibus rationibus, quibus præmotio Physica impugnatur, & insuper rationibus particularibus, quæ ex his capitibus à nobis assignatis facilè possunt inferri.

SECTIO IV.

Solvuntur opposita.

1012. **O**bjic. 1. Contra primam assertionem ex Jansenio Augustin. epist. 2. ad Evodium ait: *Non perit unus ex his, pro quibus mortuus est Christus*: Et sermone 8. de Sanctis: *Christus non perdidit, quos emit sanguine*: similiter plurimis aliis in locis docet illum tantum redemptos esse à Deo, qui actu salvantur: ergo Christus non est mortuus pro omnibus, ac proinde non fuit in Deo voluntas generalis salvandi omnes homines, sed pura voluntas signi. Resp. dist. ant. pro quibus mortuus est offerendo merita Passionis suæ quoad efficaciam conc. quoad sufficientiam neg. ant. & consequentiam; quia Augustinus & alij Patres in similibus testimoniis solum loquuntur de morte Christi applicata aliquibus, ut auxilia efficacia eis conferrentur modo, quo intelligitur illud Joannis 11. *Non perdidit ex eis quemquam, quos tradidisti mihi*; non autem loquuntur, de applicatione quoad sufficientiam; hanc enim omnes Patres clarè docent, ut ipse Augustinus citatus num. 996.

1013. **O**bjic. 2. Dum aliquis potest salvare aliquem, & non salvat eum; signum est, quòd non habeat voluntatem salutis omnium, & singulorum: atqui potest Deus salvare omnes, & singulos homines: ergo signum est, quòd non habeat voluntatem salutis omnium, & singulorum hominum. Confir. 1. qui habet voluntatem antecedentem salvandi aliquem, salvat illum, dummodo nullum sequatur incommodum: sed Deus absque ullo incommodo potest salvare omnes, & non salvat: ergo signum est, quòd non vult voluntate antecedenti omnium salutem. Confir. 2. talis voluntas antecedens nullum haberet objectum: ergo non reperitur in Deo. Resp. dist. maj. dum potest efficaciter, & non salvat, signum est, quòd non vult efficaciter concedo, quòd non vult ineffaciter neg. maj. & concessa min. neg. consequentiam. Ratio est, quia illa voluntas antecedens non est efficax, sed indifferens; atque adeò ex illa nequit infallibiliter inferri omnium salus ponenda.

1014. **A**d 1. Confir. dist. maj. si nullum sequatur incommodum, & sequatur correspondentia libera salvandi conc. & non sequatur nego maj. & dist. min. neg. consequentiam. Quia Deus per voluntatem antecedentem solum obligatur ad dandam sufficientiam, ut ipsi homines liberè respondeant, nec vult efficaciter eorum salutem independentem à libera ipsorum correspondentia: unde si ipsi non respondeant, non imputabitur Deo, sed homini defectus salutis; Deo autem imputabitur auxilium, quod pro eo contulit; ut ipse Dominus dixit per Prophetam Oseam 13. *Perditio tua ex te Israel, tantummodo in me auxilium tuum*: Ad 2. Confir. neg. ant. quia illa voluntas inter alia haberet pro objecto gloriam, non quidem purè ut possibi-

lem, sed potius potentem obtineri per medià quæ ex se Deus elargitur; cum autem Deus ea media liberè elargiatur, exinde illa divina voluntas non est necessària, sed libera.

Objic. 3. Multi moriuntur, qui gloriam non adipiscuntur, nec per illos stat, sed præcise per Deum, ne eam assequantur: atque adeò absque ulla Dei Providentia pro ipsis habita reprobi sunt, v. g. infantes, qui in materno utero moriuntur, vel inter gentiles ante rationis usum vitam absolvunt, aut à nativitate amentes sunt, & Baptismi recipiendi copià carent: ergo pro ipsis non vult Deus, quantum est ex se, gloriam, adeoque voluntas generalis nequit se extendere ad ipsos. Confir. etiam Deus habet voluntatem puniendi omnes homines casu, quo in peccato moriantur, quæ voluntas etiam est antecedens: ergo nihil speciale ponitur in Deo circa gloriam, in quo stat voluntas beneplaciti, qua velit omnibus gloriam. Resp. neg. ant. quia Deus pro omnibus hominibus dispensat auxilia, sive parvuli, sive amentes sint, adeoque vult pro omnibus gloriam quoad sufficientiam, licet non velit omnibus gloriam per voluntatem efficacem; in hoc namque argumento egregiè confunduntur duo toto cælo diversa. Aliud enim est Deum velle, & dispensare auxilia pro omnibus, aliud autem est, quomodo dispenseret; istæ quippe duæ quæstiones sunt valde diversæ, ut constat à num. 45. scimus enim, Deum ex voluntate antecedenti conferre auxilia pro omnibus, ut constat ex Testimoniis adductis, & præfertim ex D. Prospero citato num. 996. ea quippe omnia sunt effectus meritorum Passionis Christi, quæ se extendit ad omnes redemptos; parvuli autem, amentes, & uno verbo omnes homines verè redempti fuerunt à Christo, atque adeò pro ipsis confertur influxus Passionis Christi.

Quomodo autem Deus pro ipsis instuat, est nobis prorsus ignotum: potest enim id præstare modis innumeris, & mirabilibus; aliquando enim, ut ajebat Prosper citatus num. superioris, confert auxilia parentibus ex intentione, ut si bene utantur, habeant remedium parvuli, in quo stat habere Providentiam pro parvulis; aliquando confert aliis, ut orant pro illis cum intentione admittendi eam orationem; ratione cujus ipsis succurrat; aliquando illi, quibus pro parvulis, aut amentibus auxilia conferuntur, advertunt eorum Periculum, & obligationem favendi illis, quo in casu, si non se gerant, ut debent, peccabunt; aliquando non ita advertunt, atque adeò omittunt favorem, quem præstare poterant sine peccato; at non exinde arguitur non fuisse, sed potius fuisse Providentiam Dei pro illis: Neque Deo difficile est parvulis, vel inter fideles, vel inter gentes magis barbaras auxilium præstare, aut conservando illos, si oportuerit usque ad ætatem adultam, vel usque dum Baptismum fluminis, aut sanguinis succiperent, aut ministros in icu oculi adducendo, qui Baptismum ministrarent; hæc enim omnia

nia facillima Deo sunt; at quomodo Deus in hac sua providentia se gerat, scier solùm ille, cui Deus revelaverit, vel consiliarius eius fuerit; nos equidem ex scriptura, Conciliis, & Patribus adductis scimus Deum habere aliquam Providentiam pro omnibus; qua de causa ait Eximius Doctor, vult, ut nos oremus pro omnibus.

1017. Quænam autem sit ista divina providentia; neque nos scimus, neque ad nos attingere scire; sic enim in rebus naturalibus scimus plura esse, quin sciamus, quomodo sint, ut constat à num. 45. quid mirum, quòd in rebus adeò reconditis, quales sunt, quæ pertinent ad providentiam divinam, sciamus providentiam, quin sciamus quomodo, aut qualiter se habeat talis divina providentia? Unde sicut ista esset ridicula argumentatio: nos non scimus, quomodo sit constitutum continuum: ergo continuum non est constitutum; ita esset ridicula hæc alia argumentatio: nos non scimus, quomodo Deus provideat pro parvulis, & amentibus, barbaris, infidelibus, aut id genus aliis: ergo non providet; exinde dicimus nullum sive parvulum, sive amentem reprobum esse, & ab æterna salute exclusum absque aliqua divina providentia pro illo, licet ingenuè profiteamur ignorare nos, quæ, aut qualis sit talis divina providentia: scimus enim multis, & mirabilibus modis posse à DEO haberi, eamque esse talem, qualem DEUS agnovit. Vide à num. 1021.

1018. Ad Conf. dist. ant. habet voluntatem puniendi cum eodem modo tendendi, quem habet voluntas salvandi nego, cum diverso modo tendendi conc. ant. & neg. consequentiam. Ratio est, quia dupliciter quis potest velle objectum sub aliqua conditione ponendum, primò ita, ut, quantum est ex se, velit, quòd alter apponat conditionem; secundo ita, ut quantum est ex se, nollit, ut alter conditionem apponeret. Exemplum, quo id explicari solet, optimum est: mercator enim conscendens navim mercibus oneratam habet voluntatem conditionatam distrahendi merces in Portu, si cum eis illuc salvus appulerit, habet etiam voluntatem easdem projiciendi in mare, si aliter vitam salvare nequeat; cæterum inter has duas voluntates est magnum discrimen; nam erga venditionem mercium omnino afficitur, optatque eam navigationem apponi ad earum venditionem, nimirum felicem navigationem, & descensum in portum destinatum; at è contra circa projectionem mercium in mare nullo modo afficitur, quantum est ex se, neque eam optat, sed summè displicet, atque adeò displicet in tempestate, quæ est conditio ad eam projectionem, decernit autem projicere, si aliter se ipsum salvare nequeat; ad eundem ergo modum distinguendæ sunt in Deo duæ voluntates antecedentes de salute hominum, quam desiderat; quantum est ex se: & de penæ æternæ conditione, quam, quantum est ex se, non desiderat, unde illæ duæ voluntates diversissimum habent mo-

dum tendendi, neque tener paritas ex una ad alteram.

Objic. 4. Voluntas antecedens de salute omnium hominum est fictitia, & simulatoria: ergo non est propriè, sed tantum metaphoricè in Deo. Prob. ant. ex D. Thoma 3. part. quæst. 2. art. 4. in corpore; ubi sequens de voluntate antecedenti ait: *Illam magis appellanda est velleitas, quam absoluta voluntas*: ergo &c. Confir. Illa voluntas divina antecedens nequit esse absoluta, aliter omnes salvarentur, neque potest esse conditionata; conditionata enim non est actu in Deo, sed esset, si daretur Conditio: ergo nulla est talis antecedens voluntas in Deo. Resp. negando antecedens; ad Prob. conc. ant. nego consequentiam; quia D. Thomas nomine velleitatis intelligit veram volitionem contradistinctam à voluntate efficaci connexam cum objecto, quam vocat absolutam voluntatem: quod patet ex ipso textu, in quo comparat voluntatem divinam antecedentem cum voluntate antecedenti, quam habet iudex de vita omnium hominum, ut constat ex num. 1004. Cum autem illa voluntas iudicis sit voluntas, ita etià in via D. Thomæ illa voluntas divina antecedens est vera voluntas.

Ad Confir. neg. ant. quia voluntas illa est subjectivè absoluta, & terminativè conditionata. Absoluta quidem, quatenus Deus per illam verè vult salutem omnium; terminativè autem conditionata, quatenus vult illam salutem, si homo apponat illam conditionem, quam Deus desiderat ex dictis num. 1018. explicatur iterum exemplo; in hoc enim actu: Si scriberem Petro, Petrus veniret ad me, non significatur volitio ex parte mei ad scribendum, quia conditio ad volendum se habet ex parte mei, & sic potius significat, si vellem scribere: in hoc autem actu, si Petrus veniret ad me, scriberem ipsi, cum conditio ad volendum non se teneat ex parte mei, sed solùm sit terminus meæ volitionis, non obstat, ne defacto ego habeam talem voluntatem, qua volo scribere Petro, si Petrus ad me veniat; tunc enim, si vellem, simulque Petrus veniret, ea volitio diceretur subjectivè absoluta, cum ex Parte subjecti non solùm detur volitio objecti sub conditione, sed etiam volitio ipsius conditionis: cum ergo in DEO etiam detur volitio salutis sub conditione meritorum finalium, & volitio, quantum est ex se, ipsius conditionis, exinde talis volitio dicitur subjectivè absoluta, & terminativè conditionata.

Objic. 5. Contra 2. conclusionem ex Macedo decem loca Augustini, in quibus videtur negare providentiam universalem comunem omnibus: ergo Deus non dispensat auxilia pro omnibus. Resp. dist. ant. videtur negare providentiam efficaciam concedo, sufficientiam neg. ant. & consequentiam. Augustinus enim clarè docet, voluntatem generalem Dei se extendere ad omnes, atque adeò Deum habere providentiam sufficientiam pro omnibus, licet pro multis non habeat providentiam efficaciam. Sic Tom. 1. lib.

lib. 4. contra Julianum Pelagianum cap. 8. de parvulis ait: *Numquid aut homines non sunt, ut non pertineant ad id, quod dictum est omnes homines, aut aliquis poterit dicere, Deus quidem vult, sed ipsi nolunt, qui nondum velle, sive nolle ista noverunt, cur istum potius, quam illum damnet, aut liberet, nos, qui sumus, qui respondeamus DEO?* Ex quo apparet pro his parvulis, qui damnantur, non negare Augustinum providentiam sufficientiæ, sed solum efficaciæ: quomodo autem Deus hanc providentiam exerceat, diximus jam supra à num. 1016. nobis prorsus ignotum esse, & modò ex Augustini Doctrina addimus qui sumus nos, ut simus consilarii Dei?

1022.

Objic. 6. Ideo Deus in statu innocentiae deberet conferre auxilia sufficientia pro omnibus, quia gratia erat propria illius status: atqui gratia non est propria in statu naturæ lapsæ, sed potius peccatum, vel saltem gratia mixta peccato: ergo Deus debet habere in statu naturæ lapsæ providentiam mixtam ex misericordia, & iustitia juxta illud Psalmi 100. *Misericordiam, & iustitiam cantabo tibi Domine*; ac proinde confert auxilia sufficientia pro aliquibus, secus autem pro omnibus. Confir. in statu Innocentiae, in quo non erant peccata, nulli decernerentur supplicia: ergo in statu culpæ, in quo sunt peccata, aliquibus decernitur privatio omnis gratiæ; ac proinde conferenda non est gratia sufficiens pro omnibus. Resp. dist. maj. ideo sufficienter omitto, ideo necessariò neg. maj. & omiſſa min. neg. consequentiam: etenim causalis ideo, aliquando significat necessariò, ut quando dicimus: ideo Petrus est homo, quia est animal rationale; cum necessariò requiratur, quòd sit animal rationale, ut sit homo; aliquando verò significat sufficienter: sic dicimus, ideo Petrus est animal, quia est homo; quin requiratur necessariò, quòd sit homo, ut sit animal, cum Leo, qui non est homo, sit animal; licet sufficiat, quòd sit homo, ut sit animal.

1023.

Ratio autem statui innocentiae, & statui naturæ lapsæ communis, propter quam Deus confert auxilia sufficientia pro omnibus, est, quia Deus vult providere pro omnibus, ut ex scripturis, & P. P. adductis nobis constat, cum adhuc in statu naturæ lapsæ velit Deus, quantum est ex se, omnium salutem, quæ independentem ab omni divina providentia haberi non potest; unde & in statu innocentiae, & in statu naturæ lapsæ dispensaret Deus auxilia pro omnibus. Ad Confir. conc. ant. & neg. consequentiam. Quia supplicia in statu innocentiae necessaria non erant ad ullum finem à Deo providente intentum, ac proinde nulla erat ratio cogens ad ea decernenda; at verò in statu naturæ lapsæ auxilia sufficientia pro omnibus necessaria sunt ad finem salutis omnium à Deo intentum, ac proinde ex titulo universalis providentis conferet auxilia pro omnibus.

1024.

Objic. 7. Sententia de gratia sufficienti pro omnibus fuit opinio Pelagii, & Pelagianorum impugnata à D. Augustino, & à D. Prospero, ut

ait Maldonatus cap. 1. In Joannem num. 9. Sic Augustinus Tomo 2. Epistola 101. De gratia ait: *Quomodo dicitur omnes homines eam fuisse accepturos, si non illi, quibus non datur, eam sua voluntate respuerent; quoniam Deus vult omnes homines salvos fieri, cum multis non detur Parvulis, & sine illa plerique moriantur, qui non habent contrariam voluntatem, & aliquando cupientibus, festinantibusq. Parentibus, ministris quoque volentibus, ac paratis Deo nolente non datur, cum repente, antequam detur, exspirat, pro quo, ut acciperet, currebant.* Unde manifestum est eos, qui huic resistunt tam perspicuae veritati non intelligere omnino, quia locutione fit dictum, quòd omnes homines vult Deus salvos fieri, cum tamen multi salvi non fiant, non quia ipsi, sed quia Deus non vult, quòd sine ulla caligine manifestatur in parvulis: ergo &c. Confir. Zvinglius, Lutherus, Calvinus, aliique hujus generis Hæretici gratiam universalem pro omnibus admiserunt: ergo non est admitenda à Catholicis.

Resp. dist. ant. sententia de gratia sufficiente, quæ supernaturalis esset, & necessaria ad simpliciter posse, vel quæ conferretur independentem à jure debito ex meritis nostris conditionatè prævisis nego, quæ ita non esset concedo ant. & neg. consequentiã. Ratio est, quia Pelagius nunquam admisit gratiam supernaturalem requisitam ad simpliciter posse, ut constat à num. 699. Semipelagiani autem, ut errorem Pelagii utrumque temperarent, docebant gratiam dari ex jure acquisito à creaturis per merita conditionatè prævisa, atque adeò naturam nudè sumptam sufficientem esse ad inchoandam operationem conducentem ad vitam æternam, ut constat à num. 702. contra quos arguit Augustinus, quantum autem doctrina nostra ab illis erroribus distet, constat ex ibi dictis. Quòd autem in testimonio adducto dicat Augustinus, gratiam per Baptismum non haberi à parvulis, quia Deus non vult, non significat Deum positivè velle carentiam omnis providentiæ pro ipsis, sed aliquam providentiam efficaciæ, quam dare non tenetur, quin talis carentia sit Parvulis imputabilis tanquam poena demeriti conditionatè prævisi: unde sicut neque gratia Baptismi esset parvulis libera, ita neque carentia talis gratiæ est libera ipsis.

Gratia enim in doctrina Augustini, ac Catholicorum non datur, quia volumus, quin potius datur, ut velimus. Hanc esse Augustini mentem, dubitare non potest, qui ipsum legat; sic enim ibi quæstionem proponit: *Recognoscis me, ut puto in his, quæ nos scire, dixi, non omnia, quæ ad fidem Catholicam pertinent, commemorare voluisse, sed ea tantum, quæ ad istam, quæ inter nos agitur de Dei gratia quæstionem, utrum præcedat hæc gratia; an subsequatur hominis voluntatem; hoc est, ut plenius id eloquar, utrum ideo nobis detur, quia volumus, an per ipsam Deus etiam hoc efficiat; ut velimus; ex quo satis clara manet Augustini doctrina.* Ad Confir.

Confr. distinguo antecedens, admiserunt gratiam universalem pro omnibus, qualem docet Ecclesia, nego, quæ vel non relinqueret libertatem, vel non esset necessaria ad simpliciter posse, vel daretur ex jure meritorum conditionatorum, conc. antecedens, & nego consequentiam; quia nos contrarium omnino docemus, ut constat ex dictis.

1027. Obijcies 8. Notitia legis Evangelicæ non pervenit ad omnes; sunt enim aliqui in extremo mundi recessu, ad quos Evangelij notitia non pervenit: ergo illis, aut pro illis data non est gratia sufficiens. Confr. primò. Infideles non peccant: ergo non debent habere auxilia sufficientia ad peccata vitanda. Confr. secundò. Ut Christus sit universalis redemptor, satis est, quòd sua merita pro omnibus obrulerit, licet non fuerint à Patre pro omnibus acceptata, adeoque licet non conferantur auxilia pro omnibus: ergo &c. Resp. nego consequentiam, quia plura sunt præcepta legis naturæ, in quorum saltem vio-

lacione cognoscunt malitiam, quam sine speciali DEI gratia vitare non possunt, ac proinde ad ea vitanda confert DEUS suam gratiam, quò respexit Alexander VIII. damnans eam propositionem adductam num. 1000. Ad primam Confr. dist. ant. non peccant peccato infidelitatis contra legem, quæ ad eorum notitiam inculpabiliter non pervenit conc. peccato opposito legi saltem naturali, quam cognoscunt nego antec. & consequentiam. Ad secundam Confr. nego ant. quia si DEUS non acceptaret, non esset Christus redemptor absolute, sed solum affectivè: in hac autem providentia Christus Dominus absolute est omnium redemptor, ac proinde adhuc Ethnicis, Paganis, & aliis conferuntur auxilia ex meritis Christi, ut ex scriptura, & Patribus constat à num. 995. & declaravit Alexander VIII. citatus num. 1000.

DISPUTATIO XVIII.

DE DECRETO APPLICATIVO OMNIPOTENTIÆ PRÆDESTINATIS ET REPROBIS COMMUNI.

1028. Decretum applicativum omnipotentiae, quo constituitur voluntas ad utrumque indifferens, est quasi conditionatum, habetque hunc modum tendendi: volo concurrere cum creatura ad amorem *A*, vel ad odium pro jure ipsius determinativo, sive prout ipsa se determinaverit; volo tamen, quantum est ex me, ut existat amor, & non odium; hoc decretum non dicitur simpliciter conditionatum: quia, ut ait Eximius Doctor, ut esset simpliciter conditionatum, necesse erat, ut posset poni conditio independentem ab ipso; sicuti quando quis vult dare centum, si veniat navis ad portum, voluntas illa dicitur simpliciter conditionata, quia adventus navis nequaquam dependet ab illa volitione; Contra verò, quando Petrus existens in loco *A*, in quo non est proximè potens ad liberè eliciendum, vel non eliciendum effectum pro loco *B*, vult se transferre ad locum *B*, ut ibi sit proximè potens ad eliciendum effectum pro libito suo; cum enim effectus liber pendeat, ut in illis circumstantiis ab illa translatione; decretum illud translaticivum non est simpliciter conditionatum, sed quasi conditionatum, prout non vult efficaciter effectum, sed mediante jure libertatis proximæ, qua constituitur Petrus in loco *B*; ita tamen, ut nequaquam habeat connexionem essentialem cum eventu; si autem Petrus per decretum illud translaticivum affectum aliquem ostend eret ad unum libertatis extremum, & non ad aliud, hinc haberet se-

riam voluntatem unius, & non alterius, & multò magis, si ipse transferret alium in hunc finè, desiderans quantum est ex se, ut alter se exerceat bene, & non malè, quod cum ita contingat in DEO, exinde ostendit seriam voluntatem ad bonum, & non ad malum ex vi decreti applicativi suæ omnipotentiae. Videatur Eximius Doctor libro secundo de consensu DEI cap. 3.

SECTIO I.

An Decretum applicativum per se omnipotentiae ad utrumque sit intrinsecè indifferens?

1029. **S**uppono 1. Objectum decreti applicativi omnipotentiae saltem partiale esse exclusionem cujuscumque; impedimenti inaufeabilis, & conexi cum alterutro libertatis extremo; atque adeò habet pro objecto, quod excludit, quidquid impediret indifferentiam proximam libertatis ad utrumque; ut constat ex dictis à num. 864. insuper habet se ipsum pro objecto inadæquato; etenim licet repugnaret actus habens se ipsum pro objecto adæquato, non repugnat tamen, quòd habeat se ipsum pro objecto inadæquato; sic cognitio definiens omnem cognitionem definit se ipsam, ut objectum ipsius inadæquatum, quod idem est de cognitione exprimente omnem ens in ratione entis, omnem vitalitatem, & qualitatem, cum ea ipsa cognitio sit etiam ens, vitalis, & qualitas. Pariter illud decretum applicativum omni-